

Bitlis Kitap Severler Derneği ve Her Okula Bir Kütüphane Projesi

Bitlis Bibliophil Association and One-Book Project

Hakan Yücel*

Öz

Bitlis'te öğrenci, kütüphaneci, sosyolog, mühendis, memur, öğretmen, bankacı, şair, gazeteci, muhasebeci gibi toplumun farklı kesimlerine mensup gönüllü bir grup tarafından bu yılın Ocak ayında kurulan Bitlis Kitap Severler Derneği ve Her Okula Bir Kütüphane Projesi hakkında bilgi verilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Okuma alışkanlığı; Bitlis; Doğu Anadolu Bölgesi; Türkiye.

Abstract

The article deals with Bitlis Bibliophil Association and One-Book Project which was established in January of the current year by a group of volunteer including several professions such as students, librarians, sociologists, engineers, civil servants, teachers, bankers, poets, journalists, accountants.

Keywords: Reading habit; Bitlis; Eastern Anatolian Region; Turkey.

Şehr-i Bitlis'ten Merhabalar,

Küçük ve zorlu şehrimiz Bitlis'ten biraz bahsederek başlamak isteriz; Doğu Anadolu Bölgesinde Van Gölü batısında, deniz seviyesinden 1550 m. yükseklikte vadi içinde kurulmuş ve neolitik çağa dayanan 7000 yıllık tarihi ile kültürünü günümüze kadar taşımış medeniyetler yumağıdır. El değmemiş tabiat güzellikleriyle, ormanlarıyla, dağları, gölleri, sahilleri, nehirleri, şelaleleri ve çeşitli bitki türleriyle adeta bir yeryüzü cennetidir. Her birinin ayrı bir hikayesi olan Bitlis evleriyle, kaleleriyle, hanlarıyla, hamamlarıyla, birbirinden ayrı mimari özelliklere sahip köprü ve çeşmeleriyle, dar sokaklara açılan kabaltı geçişleri ile günümüz üniversitelerine taş çıkarmış ilim ve irfan yurtları medreseleriyle, ismini nice destanlardan alan yokuşlarıyla, camii ve minareleriyle bir açık hava müzesidir.

Oldukça zengin yemek kültürüyle, büryan kebabıyla, kari aşısıyla, ciğer toplamasıyla ve envai çeşit yöresel yemeğiyle göze hitap ettiği kadar mideye de hitap etmektedir. Kapısını çalıp konaklayacak yer soranlara «Burada kimin kapısını çalarsanız o evin misafirisiniz» diyen misafirperverliğiyle; yöresel şive ve mizah kültürüyle, şarkılarıyla, türkülerıyla, hikayeleri ve efsaneleri ile somut olmayan kültürel mirasın hala yaşadığı yerdir. Yaşadıkları dönemlere damga vurmuş önemli şahsiyetleri ile tarihi yazan şehirlerden biridir. İşte tüm bunlar bir araya

* Kütüphaneci Bitlis İl Halk Kütüphanesi. e posta: hakanyuc@hotmail.com

gelince üzeri toz tutmuş bir medeniyetin tozlarını almak ve kendi geçmişinden beslenen çocuklar yetiştirerek geleceğe daha aydınlık yürüyebilmek için Bitlis'in var olan potansiyelini açığa çıkarmak adına bizlerde bir adım atarak sorumluluğumuzu yerine getirebilmenin hevesi içersindeyiz. Bunun için, Bitlis'te hiç kimsenin ummadığı ve duyunca şaşıracağı ve bir o kadar da mutlu olduğu bir oluşuma imza atıyoruz. Kısaca size kuruluşumuzu, ilk projemizi ve gelecekte yapmayı planladıklarımızı anlatmak istiyoruz.

Derneğimizin kuruluş kararının alınması çok kısa bir zaman diliminde olmuştur. Bitlis'in genel anlamda içinde bulunduğu sosyo-ekonomik durum, Bitlis'in geleceği v.b. konulardan sohbet edilirken, tüm olumsuzlukları okumama, kendini geliştirmeme ve Bitlisi tanıtamama temeline dayandırdık. Buradan yola çıkarak biz neler yapabiliriz diye tartıştık. Bitlis'in okuma konusunda büyük potansiyele sahip olduğunu Bitlis İl Halk Kütüphanesinin istatistikleri ile gördük. İl Halk Kütüphanesinde bulunan Kitap Kumbarasından feyz alarak, geniş çaplı bir organizasyon ve yapacağımız faaliyetlerin sürdürülebilirlik ve disiplinli bir işleyiş içinde olması için 4 Ocak 2014'te **"Bi-Kitap"** - "Bitlis Kitap Severler Derneğini" kurduk.

Kurucu üyelerimiz Çilem ENGİN, Önder IRMAK, Zekeriya URFAN, Yavuz KAKI, Hakan YÜCEL'den oluşmaktadır. Derneğimiz öğrenci, kütüphaneci, sosyolog, mühendis, memur, öğretmen, bankacı, şair, gazeteci, muhasebeci gibi farklı meslek gruplarından toplumsal duyarlılığı bulunan kişilerden oluşmakta ayrıca herkese de açık bir topluluk özelliği taşımakta. Dernek kuruluşumuz ne kadar bir kıvılcım gibi gözükse de dernek kurulmasından sonra yaptığımız istişareler, toplantılar hedeflerimizin netleşmesini sağlarken; oluşuma katılan tüm herkeste güzel bir heyecana ve hareketlenmeye sebep olmuştur.

Genel olarak daha bilinçli, sorgulayan, kendine ve topluma fayda katarak değer üretebilen bireyler yetişmesi için her türlü imkânı ve kaynağı en etkili ve yararlı şekilde kullanarak 7'den 70'e her yaştaki kesime ve özelde Bitlis geneline kitap sevgisini aşlamak, kitap okuma alışkanlığını kazandırmak, kitabın toplumdaki önemini benimseterek bilgili ve bilinçli bir sosyal ortam oluşturmak ilkesinden hareket ediyoruz. Bu ilkemizi harekete geçiren en önemli aracımız ise **"KİTAP"**. Kitap okuma alışkanlığı kazanmış, kitabın bireyde ve toplumda yaratacağı etkiyi benimsemiş aynı zamanda kütüphane oluşturma noktasında standartları yakalamış bir dernek olmayı hedefleyerek daha demokratik ve sosyo-kültürel alanda kalkınmış bir toplum olma yolunda sağlam adımlar atmayı hedeflemekteyiz.

İlk projemiz; Bitlis Merkezde bulunan 37 İlkokul ve Ortaokula donanımlı birer kütüphane kurmak ve kütüphanesi olan okulları da koleksiyon açısından güçlendirmek. Projeye farkındalık yaratmak amacıyla halkın alım gücü de dikkate alınarak ilkokul ve ortaokul seviyesi için özenle seçilmiş içerisinde 37 farklı yayıncının bulunduğu 1344 kitaplık bir liste oluşturduk. Kitap listeleri Bitlis merkezdeki iki kırtasiye tarafından satın alındı. Bununla birlikte bu kırtasiyelere kitapların toplanması için "Bi-Kitap Kumbaraları" yerleştirdik. Kırtasiyelerin kitapları indirimli satacak olması duyarlı insanların kitabı okullar için Bi-Kitap kumbarasına atmasına çok büyük bir teşvik olacaktır. Kırtasiyelerimizde sabit olarak bulunan kumbaralarımız dışında gezici kumbaralarımızda bulunmakta. Çeşitli etkinliklerde kırtasiyelerimizle birlikte stantlar kurup hem kitapların satışına destek olmak hem de görünürlük ilkesinden hareketle projenin tanınmasına ve amacımıza hizmet etmiş olacağız. Örneğin yakın zamanda böyle bir etkinliğe imza attık; bir tiyatro oyunu öncesi standımızı ve gezici "Bi-Kitap Kumbaramızı" hazır bulundurarak tiyatro izlemeye gelen seyirciden ilk kütüphanemiz için 148 kitap elde ettik.

Projeyi oluşturmada izlediğimiz yöntemlere dair bazı sorular akla gelebilir. Neden Bitlisli işadamlarından, devlet büyüklerinden ya da ulusal ölçekli geniş bir kampanya ile kitap temini ya da maddi kaynak sağlanmadı? Çünkü bizim, dernek olarak farklı olmamızı sağlayacak olan, kolay yol olan para ile kitabı buluşturmak değil halk ile kitabı buluşturmadır. Böylece kurulacak kütüphanelere karşı aidiyet de oluşturmuş olacağız. Ya da neden yeni satın alınan kitaplar? Çünkü bir söz vardır "Kendin için istediğini başkası içinde istemelisin" hepimiz için

yeni bir şeyler daha ilgi çekicidir ve daha çok sahipleniriz; elbette ki kitabın eskisi yenisi olmaz ancak çocuklarımızın yeni şeylere ilgisi ve tepkisi daha fazladır ve önceliklidir. Bu yüzden çocuklarımızı yeni ve temiz çocuk kitaplarıyla buluşturmak istedik. Dernek olarak kütüphaneleri yalnızca kitap bakımından değerlendirmiyoruz. Aynı zamanda kütüphanelerin mevcut durumu ile ilgili fizibilite çalışmaları yaparak, okullardaki kütüphanelerin tüm ihtiyaçları belirlenerek İl Milli Eğitim Müdürlüğü işbirliği ile yepyeni ve donanımlı kütüphaneler oluşturacağız. İşte her açıdan yeni olan bir Kütüphane hayal edin ve buraya yeni satın alınmış kitapları getirdiğinizi düşünün; çocukların gülümsemelerini, sevinçlerini kitap okuma isteklerini hissedebiliyor musunuz? İşte bu yüzden yeni kitaplar istiyoruz!

Bu projeye başlamadan önce ildeki birçok kurumla görüşüp onlara projemizi anlattık ve hepsinden de olumlu tepkiler aldık. Aldığımız bu desteklerle çıktığımız yolun ne kadar iyi bir yol olduğunu tekrar görmüş olduk. Böylece bir diğer paydaşımız olan kurumları ve çalışanları da bu işin içine dahil etmiş olduk.

Bizi farklı kılacak en önemli etmenlerden biri de “Yaşayan Kütüphaneler” olgusunu Bitlis’te yerleştirebilmek. Yani kütüphanelerimizi kurduktan sonra arkamızı dönüp gitmeyeceğiz. **İl Halk Kütüphanesi** ile beraber kitap seçimi nasıl yapılmalı, kitap okumanın faydaları ve kitabı hayatımıza dahil etme amacıyla da belli periyotlarla okullarda eğitici ve eğlenceli etkinlikler düzenlenecektir. Sürdürülebilirliği etkin kılmak adına okullarımızda öğrenci ve öğretmen arkadaşlarımızdan oluşan **temsilcilikler** oluşturulup konuyla alakalı her türlü faaliyeti ortak yürüteceğiz.

Her şeyi bir anda yapmak yerine adım adım ve sağlam gitmek de izleyeceğimiz önemli bir politikadır. Bu noktada öncelikli olarak merkez okullarının seçilmesi çalışmanın halka mal edilmesi ve çalışmanın yürütülebilirliği açısından değerlendirilmiş ve yönetim kurulumuzca oy çokluğuyla karara bağlanmıştır. Bununla birlikte merkez okullardaki kütüphanelerimizi kurduktan sonra arka planda çalışmalarını yürüteceğimiz köy okullarına ve özel kategori olarak belirlediğimiz Yatılı Bölge Okullarına (YİBO) yöneleceğiz. YİBO’larda aynı yönteme ek olarak kitap dışında zeka geliştirici oyunlar, yap-bozlar, oyuncaklar ile daha kapsamlı bir kütüphane kurarak sorumluluğumuzu devam ettireceğiz. Bu çalışmalarımızın sadece başlangıç noktası olmakla birlikte zaman içinde büyüyerek hedeflediğimiz bir çok çalışmalarımızı da gerçekleştireceğiz.

Derneğimiz ve Bitlis belirli bir seviyeye geldikten sonra, okul kütüphaneleri için standartlar oluşturulacak olup, Bitlis’te kurulacak olan kütüphanelerde bilgi paylaşımında en önemli rolü üstleneceğiz, sms yolu ile kitap kampanyamıza destek olunmasını sağlayacağız, Bitlis Eren Üniversitesi bahar şenliklerinde kitap okuma etkinlikleri ve yazar buluşmaları gerçekleştireceğiz, Derneğimiz tarafından biletli organizasyonlarda bilet yerine kitap alınması ya da bilet+kitap alınması ile ilgili çeşitli etkinlikler yapacağız, ilimizde kitap fuarı düzenlenmesini sağlayacağız, yazarların okullarla buluşabilmelerini sağlayacağız, başka illerde de Bitlis için Bi-Kitap kumbaraları kurarak daha fazla kitaba ulaşmayı da amaçlamaktayız.

Umut ediyoruz ki; hedeflerimize, ilkelerimizden ödün vermeden sağlam adımlarla gidebileceğiz. Son olarak; “Bi-Kitap bi çocuk, bi çocuk ise geleceğimiz” minvalinden hareketle bu çalışmalarımız esnasında fikirlerinizi, önerilerinizi esirgemeyeceğinizi bilip, bu toplumsal ve bireysel sorumluluğa destek vereceğinizden şüphe duymadığımızı bilmenizi ister ve derdimizi anlatmamıza vesile olduğu için de *Türk Kütüphaneciliği* Dergisi’ne teşekkür ederiz.

İletişim:

www.bi-kitap.org ; bikitap13@gmail.com ; www.facebook.com/bikitap13; [@bikitap13](https://www.instagram.com/bikitap13)

Bi-Kitap’tan Sevgilerle....